

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

„POZYCJA KONKURENCYJNA JABŁEK I ZAGĘSZCZONEGO SOKU JABŁKOWEGO NA RYNKACH ZAGRANICZNYCH”

Głównym celem rozprawy doktorskiej było określenie czynników wpływających na pozycję konkurencyjną jabłek i zagęszczonego soku jabłkowego (ZSJ) eksportowanych z Polski oraz określenie ich znaczenia. W rozprawie zidentyfikowano pozycję konkurencyjną eksportu jabłek i ZSJ z Polski. Określono tendencje na rynku jabłek i ZSJ w Polsce i na świecie oraz dokonano oceny potencjału konkurencyjnego polskiego sadownictwa.

Okres badawczy obejmował lata 2005-2017. Do oceny pozycji konkurencyjnej jabłek oraz ZSJ wykorzystano mierniki *ex post*. Czynniki wpływające na pozycję konkurencyjną eksportu jabłek i ZSJ z Polski były badane przy wykorzystaniu metody regresji.

Badania wykazały, że Polska należała do czołówki największych eksporterów jabłek i ZSJ. Udział Polski w światowym wolumenie eksportu jabłek w latach 2015-2017 wyniósł 11%, a ZSJ 18%. Głównymi rynkami zbytu jabłek eksportowanych z Polski były kraje WNP, a ZSJ kraje UE.

Pozycja konkurencyjna jabłek eksportowanych z Polski na rynku światowym rosła do wprowadzenia rosyjskiego embargo, gdyż Rosja była głównym rynkiem zbytu owoców eksportowanych z Polski. Po wprowadzeniu ograniczeń zwiększyła się pozycja konkurencyjna eksportu jabłek z Polski na Białoruś i do Kazachstanu, czyli krajów pozostających z Rosją w unii celnej. W badanym okresie wzrosła również pozycja konkurencyjna eksportu jabłek z Polski do krajów UE, ale dostawy z Polski miały mniejsze znaczenie niż z Włoch. Polska eksportowała jabłka głównie na rynki krajów UE-13, podczas gdy Włochy i Francja na rynki UE-15.

W badanym okresie rosła systematycznie pozycja konkurencyjna eksportu zagęszczonego soku jabłkowego z Polski zarówno na rynku światowym, jak i na rynku UE. Polska była głównym eksporterem ZSJ na rynek UE, ale nie była znaczącym dostawcą do krajów WNP.

Pozycja konkurencyjna jabłek na rynku światowym w latach 2005-2017 zależała od cen tych owoców, wielkości zbiorów, ale także kursu walutowego (PLN/USD) oraz wolumenu importu jabłek w Rosji, a pozycja konkurencyjna ZSJ od cen eksportowych i kursu walutowego (PLN/EUR).

Słowa kluczowe – eksport jabłek, eksport zagęszczonego soku jabłkowego, pozycja konkurencyjna